
Děni na univerzitě: je čas jít do ulic?

Děni na univerzitě: je čas jít do ulic?

1.2.2012 Mladá fronta DNES Strana 3 Severní Čechy, autor: Jan Veselý

V české akademické obci to vře. Představitelé univerzit a studenti vesměs odmítají návrhy ministra školství Dobeše na úpravu fungování vysokých škol. Ze severu zatím příliš výtek směrem k Dobešovi v této věci neznělo. Rektor UJEP René Wokoun byl déle v zahraničí, ale děni sledoval. Jaký je jeho názor?

ÚSTÍ NAD LABEM Na nebezpečí omezení akademických svobod, oklešťování autonomie a možné ekonomické ovlivňování univerzit poukazují kritici návrhu zákona o vysokých školách, který chystá ministerstvo Josefa Dobeše. Vadí jim zejména hrozící přesunutí určitých pravomocí na rady vysokých škol, kde by mohli zasednout komunální politici. Radě pedagogů a studentů pak vadí i návrhy na financování vzdělání - školné a forma půjček. Jak děni vidí René Wokoun, hlava ústecké univerzity?

* Co říkáte, pane rektore, na protesty, které hýbou akademickou obcí? Brněnští studenti dokonce vyzvali veřejnost, aby se k protestům připojila.

Především bych rád řekl, že univerzity se vyvíjejí po staletí, za posledních 20 let také výrazně postoupily. Ale jasně bylo po listopadu 1989 řečeno, že politici a politické aktivity by se na vysokých školách neměli objevovat. Nyní jsme svědky snah některých politiků uchvátit moc, to za prvé. A za druhé jde o majetek vysokých škol, což platí hlavně o Univerzitě Karlově a jejích lukrativních pozemcích a nemovitostech v centru Prahy. Ale je potřeba říci, že změny jsou nezbytné, protože stávající zákon a systém vysokého školství je už vyloženě nevyhovující

* No dobře, ale je důvod, aby studenti a pedagogové šli do ulic? Nejde s ministrem Dobešem ještě nad návrhy zákonů jednat?

Protesty jsou přirozené v demokratické společnosti. Například ve Francii už by hořela auta a studenti by byli v ulicích nepřetržitě, zasahovala by policie a možná by to i vzdala - ať si to pan ministr vyřídí sám. Byl jsem tam v roce 1984 na stáží a zrovna padl ministr školství na základě protestů. Šel do háje, protože špatně komunikoval s veřejností, špatně své plány podal, tak ho studenti smetli. Jen my nejsme na protesty v ulicích zvyklí. A jestli někdo označuje protesty akademické veřejnosti za něco, co se k nám nehodí, tak by si možná měl koupit letenku do Pchongjangu.

* Co konkrétně vám vadí na návrhu zákona o vysokých školách?

Kromě rizika politických tlaků není hlavně řešen systém řízení, který je zastaralý a neodpovídá tomu, jak se má řídit takováto moderní instituce. Postavení rektorů je například velmi slabé, nemohou prakticky nic. Rektor je dnes takový šašek „nahoře“.

* Prosím konkrétně, jakou kompetenci byste jako rektor přivítal?

Fakulty by samozřejmě měly zůstat samostatné, ale ne tolik jako dnes. Děkan může dnes dělat prakticky vše, na co si vzpomene, a danou vysokou školu může dokonce fakticky poškodit. A rektor do toho nesmí zasáhnout?! Ale stávající zákon to bohužel neumožňuje a nový to neřeší. Nový zákon je prostě malý krůček někam, ale my potřebujeme velký krok.

* Akademická obec se neshodne na otázkách školného. Vy jste pro jeho placení?

Jistě. Už mělo být zavedeno před několika lety. Nicméně současná formulace tohoto zákona je velmi problematická, protože to pouze přihrává zákazníkům bankovnímu sektoru. Školné obecně je motivační prvek a funguje dobře v řadě států. Ovšem to neznamená, že by nahrazovalo další příjmy škol. Mělo by být doplňkem.

* Jak hodnotíte šéfa školského resortu Josefa Dobeše? Je podle vás nejlepším polistopadovým ministrem školství, jak to tvrdil Václav Klaus?

To bych nekomentoval. Každopádně na ministrovi lze ocenit jednu skutečnost. Má zájem celý resort reformovat. Ta odvaha z jeho strany je velká a je jenom otázka, podle kroků, které dělá, zda postupuje takticky. Školské a akademické prostředí je do jisté míry konzervativní, ale zároveň je schopno přijímat inovace. Univerzity jsou na intelektuální špičce společnosti a je potřeba s nimi odpovídajícím způsobem také zacházet.

* Pojďme k místním problémům. Za hodinu (včera v 10 hodin dopoledne - pozn. aut.) začne před vaším rektorátem už druhý protest některých studentů a doktorandů proti postupu vedení pedagogické fakulty. Za problematických okolností nechal děkan Doulík vyměnit vedení katedry výtvarné kultury. Víme, že s protestujícími komunikujete. Můžete říci, jak vidíte tento spor?

Je škoda, že u toho protestu být nemůžu, rád bych si s nimi o celé záležitosti popovídal. S problematikou se seznamuji. Ale jsou i jiné názory na dění na té katedře. Objevily se už dva dopisy, které jsou proti protestujícím. Ale mohu odkázat na to, co jsem říkal před chvílí, že rektor s tím mnoho nezmůže, vlastně nemůže dělat vůbec nic. Všechno je v pravomoci děkana fakulty, a pokud dodrží zákon, tak je všechno v pořádku. Do té katedry úplně nevidím, ale vím, že se tam nějaké problémy vyskytovaly. Je určitě škoda, že docent a profesor ze školy po sporech odcházejí (jde o profesora Bartůňka a docenta Mrázika - pozn. red.). Teď byly konkurzy na obsazení těch volných míst... Uvidíme.

* Ty dopisy znám. Jeden je od PR pracovníka pedagogické fakulty a druhý od zastánců Doulíkova zástupce, proděkana Škody. Těm se nelíbí, že MF DNES zveřejnila jeho až nechutné snímky z Facebooku, které protestující kritizovali. Mimochodem neupravíte v nějakém kodexu vystupování lidí z UJEP na veřejnosti a v sociálních sítích? Vždyť ten Škoda má i na svém webu přístupném ze stránek UJEP sexistickou lahůdku typu Příručka pro nezkušené panny a panice vysokoškolských prací. Pokud název cituji přesně. To je fakt mizerná reklama na UJEP, nemyslíte?

Podívejte se, jsem tady po služební cestě druhý den, navíc jedu autem za akreditační komisí. Četl jsem o tom, že byly zveřejny soukromé fotky. Více ale zatím nevím, seznámím se s tím... Zatím nemohu sloužit.

FAKTA Dva spory * 1. Jeden spor se týká celé země -rektoři, pedagogové a zástupci akademických senátů se neshodují s ministrem školství Dobešem v návrhu zákona o vysokých školách, někde už protesty proti Dobešovi byly, jinde se chystají * 2. V čistě ústeckém sporu a následných protestech jde o výměnu vedení katedry výtvarné kultury PF UJEP, kdy po tlaku děkana a sporech uvnitř pracoviště odešli dva dlouholetí pedagogové, za nimiž stojí někteří studenti a doktorandi. Na jejich místa už proběhly konkurzy.